3. Гісь О., Яцків О. В країні міркувань : посібник із розвитку логічного і творчого мислення для 1–4 класів. Львів : Світ, 2001. 272 с.

4. Основи загальної психології : навч. пос. : у 2 т. / укл.: Половенко О. В., Омельченко Л. М., Ляшко С. В., Снєгур В. І., Стасякевич В. І., Мартинюк І. А., Жуковська Л. М. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. Т. 1. 322 с.

5. Савченко О. Я. Сучасний урок: суб'єктність навчання і варіативність структури. *Початкова школа*. 2011. № 9. С. 11–15.

6. Flavell J. H. Metacognition and Cognitive Monitoring. *American Psychologist*. 1979. Vol. 34. No. 10. P. 906–911.

ТЕАТРАЛІЗОВАНА ГРА ЯК ПРОСТІР РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анастасія Гаврилюк, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: **І.Г. Барановська,** кандидат педагогічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

THEATRICAL PLAY AS A SPACE FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE IMAGINATION IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Anastasia Havryliuk, bachelor's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. *У тезах розглядається театралізована гра як педагогічний засіб розвитку творчої уяви молодших школярів. Обґрунтовано психолого-педагогічні механізми впливу театралізованої діяльності на уяву дитини. Визначено структурні компоненти театралізованої гри, що сприяють активізації творчого потенціалу учнів початкової школи. Запропоновано практичні рекомендації щодо організації театралізованих ігор в освітньому процесі.*

Ключові слова: *творча уява, театралізована гра, молодші школярі, початкова школа, творчий розвиток, ігрова діяльність.*

Abstract. *The theses examine theatrical play as a pedagogical tool for developing the creative imagination of primary school students. The psychological and pedagogical mechanisms of the influence of theatrical activities on a child's imagination are substantiated. The structural components of theatrical play that contribute to the activation of the creative potential of primary school students are identified. Practical recommendations for organizing theatrical games in the educational process are proposed.*

Keywords: *creative imagination, theatrical play, primary school students, primary education, creative development, play activity.*

Сучасна початкова освіта в Україні зорієнтована на формування творчої особистості, здатної до самостійного мислення, нестандартних рішень і художньо-образного сприйняття світу. Державний стандарт початкової освіти (2025) акцентує увагу на ключових компетентностях, серед яких важливе місце посідає здатність до творчості та критичного мислення.

Водночас практика свідчить, що традиційні підходи до навчання нерідко обмежують розвиток уяви, зводячи її до репродуктивного відтворення готових зразків. Пошук ефективних засобів розвитку творчої уяви в молодшому шкільному віці залишається актуальним педагогічним завданням. Театралізована гра, вказують педагоги-практики, – це один із найбільш природних та дієвих засобів навчання та виховання дітей [1; 2; 3]. На нашу думку, її потенціал ще недостатньо реалізується в освітній практиці початкової школи.

Проблема розвитку уяви в дитячому та молодшому шкільному віці висвітлена в працях психологів та педагогів, які розглядали уяву як вищу психічну функцію, що нерозривно пов'язана з мовленням, грою та творчою діяльністю. Чим більше дитина бачила, чула і пережила – то більше її уява має матеріалу для творення образів.

Театралізовану гру як педагогічний феномен досліджували багато педагогів та психологів. Питання інтеграції театральних технологій в освітній процес початкової школи вивчають сучасні українські дослідники І. Барановська, Н. Бібік, О.Граб, Н. Казьмірчук, Н. Мозгальова, О. Савченко та інші. Спробуємо обґрунтувати педагогічний потенціал театралізованої гри як засобу розвитку творчої уяви молодших школярів та визначити ефективні умови її організації в початковій школі.

Творча уява як психічний процес є здатністю людини створювати нові образи, уявлення та ідеї на основі наявного досвіду. У молодших школярів уява переживає якісне перетворення: від мимовільної, репродуктивної – до довільної, творчої. Вік 6-8 років є сенситивним для цілеспрямованого розвитку, бо дитина в цей час відкриває для себе багато нового, досліджує його, вивчає, фантазує, уявляє, намагається все зрозуміти та пояснити.

Театралізована діяльність – це одна із провідних ліній у вихованні всебічно-розвиненої особистості, шляхом музики та рухової активності. Її відмінність від простої сюжетно-рольової гри полягає в наявності художнього тексту (казки, байки, вірша), який служить основою для виконання ролі.

Педагогічний потенціал театралізованих ігор виявляється в їхніх широких можливостях щодо всебічного розвитку сучасних школярів. У процесі такої діяльності розвиваються пізнавальні інтереси учнів, розширюється їхній світогляд, формується естетичний смак, художнє сприйняття дійсності. Театралізовані ігри сприяють розвитку психічних процесів, зокрема уваги, пам'яті, мислення, уяви. Водночас вони формують емоційно-ціннісне ставлення до мистецтва, виховують інтерес до художньої діяльності та сприяють соціалізації школярів, забезпечуючи їхню більш успішну адаптацію до різноманітних життєвих ситуацій [1; 2; 3; 5].

Аналіз наукового доробку українських педагогів-практиків дає змогу окреслити сукупність педагогічних умов, що забезпечують ефективну організацію театралізованих ігор у сучасному освітньому процесі. До них належать:

- систематичність і поступовість, що передбачають впровадження театралізованої діяльності не як епізодичного заходу, а як регулярної складової навчання й виховання;
- варіативність ігрових форм, яка охоплює використання різних видів театру (настільного, пальчикового, лялькового), а також інсценізацій, імпровізацій, драматизацій казок; сюжетно-рольових ігор із театральними елементами;
- суб'єктна позиція учня, що реалізується через надання дітям можливості самостійно обирати ролі, створювати репліки, модифікувати сюжет і проявляти творчу ініціативу;
- безпечне творче середовище, яке ґрунтується на атмосфері підтримки, прийняття та довіри, знижує страх помилки й стимулює сміливість у творчому самовираженні;
- міжпредметна інтеграція: що забезпечує змістовий зв'язок театралізованих ігор із читанням, мистецтвом, музикою, природознавством та іншими освітніми галузями.

Практика засвідчує доцільність поетапного впровадження театралізації: від сприймання й обговорення театрального дійства – до часткової участі в готовому сценарії – і, зрештою, до самостійної творчої імпровізації. Така послідовність відповідає принципу зони найближчого розвитку та забезпечує поступове зростання рівня самостійності, креативності й рефлексивності творчих дій молодших школярів.

Театралізована гра є потужним педагогічним простором для розвитку творчої уяви молодших школярів. Її ефективність зумовлена природною синтетичністю: вона поєднує слово, образ, рух, емоцію в єдиний творчий акт. Механізми ідентифікації з образом,

трансформації художнього тексту, умовності театрального простору та колективної творчості безпосередньо задіюють психологічні механізми уяви.

Реалізація визначених педагогічних умов – систематичності, варіативності форм, суб'єктної позиції учня та безпечного творчого середовища – дозволяє перетворити театралізовану гру на регулярний і продуктивний чинник розвитку творчого потенціалу дитини в початковій школі.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в розробці та апробації авторської методики розвитку творчої уяви засобами театралізованої гри для учнів 1–4 класів, а також у розробці діагностичного інструментарію для оцінювання рівнів розвитку уяви в умовах театрально-ігрової діяльності.

Список використаних джерел

1. Барановська І.Г. Театр ляльок в початковій школі: навчально-методичний посібник. Вінниця, 2015.170 с.
2. Барановська І., Мозгальова Н., Казьмірчук Н. Репетиційний процес як простір для творчої самореалізації та розвитку soft skills студентів та дітей. *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VIII школа методичного досвіду) : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*, 24-25 листопада 2020 року. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2020. С. 16-22. URL:https://dspace.vspu.edu.ua/items/e60a450a-d335-43c8-b747-c68f6bf7254e
3. Барановська І.Г., Демченко О.П., Граб О.Д. Підготовка майбутніх учителів початкових класів і мистецтва до формування soft skills дітей засобами театрального мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2022 Вип . 63 с. 78-87. URL:https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/download/5064/4467
4. Державний стандарт початкової освіти: затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810 Київ. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#n12
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник. Київ: Грамота, 2013. 504 с.

РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ДОСВІД ПРОЄКТУ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Тетяна Гоменюк, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: Г.Г.Кіт, кандидат педагогічних наук, доцент,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

DEVELOPMENT OF GIFTEDNESS IN YOUNGER SCHOOLPIECES: EXPERIENCE OF THE PROJECT «INTELLECT OF UKRAINE»

Tetiana Homeniuk, master's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. *У статті розкриваються особливості розвитку обдарованості молодших школярів у сучасному освітньому просторі. Автор презентує можливості та потенціал проєкту «Інтелект України» у розвитку інтелектуальних та творчих здібностей учнів. Визначено ключові елементи освітнього середовища, які сприяють повній самореалізації дитини.*

Ключові слова: *обдарованість, молодші школярі, проєкт «Інтелект України», креативність, пізнавальний інтерес, критичне мислення.*